

Η μεθοδολογία αυτή έχει ως σκοπό την διαίρεση μιας περιοχής σε μικρότερες μονάδες οι οποίες έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την καταλληλότητα γης, την δυναμική παραγωγή και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι κύριες παράμετροι που λαμβάνονται σοβαρά υπόψη είναι οι κλιματικές και εδαφικές απαιτήσεις των διαφόρων καλλιεργειών καθώς επίσης και τα συστήματα διαχείρισης κάτω από τα οποία οι καλλιεργείες επιφέρουν ικανοποιητική απόδοση και παραγωγή. Κάθε ζώνη έχει έναν παρόμοιο συνδυασμό περιορισμών και δυναμικών για χρήση γης και αποβλέπει στον σχεδιασμό βελτίωσης της ήδη υφιστάμενης χρήσης γης, είτε αυξάνοντας την παραγωγή, είτε περιορίζοντας την υποβάθμιση του εδάφους.

Η μεθοδολογία των αγρο-οικολογικών ζωνών σχεδιάστηκε για να χρησιμοποιείται μαζί με την σύγχρονη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι πιο προχωρημένες έρευνες ενσωματώνουν μια σειρά δεδομένων και μοντέλων οι οποίες συνεργαζόμενες με τα G. I. S. (Geographic Information Systems) έχουν πολλαπλές δυναμικές εφαρμογές στην διαχείριση των φυσικών πόρων και στον σχεδιασμό χρήσεων γης.

Κρίνεται άκρως απαραίτητη η εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας σε επίπεδο Περιφέρειας, προκειμένου να ταξινομηθούν όλα τα γεωργικής χρήσης εδάφη της Π.Δ.Ε. σε ζώνες καλλιεργείας.

Μια περίπτωση εφαρμογής των καλλιεργητικών ζωνών είναι αυτή που έχει ξεκινήσει να εφαρμόζεται στην περιοχή Τριταίας του Νομού Αχαΐας. Για την συγκεκριμένη περιοχή έχουν προταθεί ενδεικτικά κάποιες καλλιεργείες και εξετάζεται ποιες απ' αυτές και σε ποιο βαθμό προσαρμόζονται στο συγκεκριμένο περιβάλλον, έτσι ώστε οι αποδόσεις τους να είναι ικανοποιητικές ως ξηρικές καλλιεργείες.

Πρωθυούμενες καλλιεργείες

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την αριθ. 136473/8-3-2011 απόφασή του (ΦΕΚ 468/24-3-2011, τ. Β΄) καθόρισε τα πρωθυούμενα είδη και τις ποικιλίες δενδροκτηπευτικών καλλιεργειών και λοιπών δραστηριοτήτων, με βάση τις ιδιαίτερες απαιτήσεις που έχει για κλίμα, έδαφος και νερό, η κάθε καλλιέργεια.

Σύμφωνα με τα παραπάνω και με βάση τα δεδομένα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, οι καλλιεργείες αυτές διαμορφώνονται ως εξής:

- **Εσπεριδοειδή**

Στόχος του τομέα των εσπεριδοειδών είναι η μερική αντικατάσταση των ποικιλιών WASHINGTON NAVEΛ και ΚΟΙΝΩΝ οι οποίες σήμερα συνιστούν το 60– 70% της ελληνικής παραγωγής πορτοκαλιών καθώς και των κοινών μανταρινιών που συνιστούν το 20– 25% της ελληνικής μανταρινοπαραγωγής, με την χρήση υπερπρώιμων και υπερόψιμων ποικιλιών πορτοκαλιών και μανταρινιών, ποιοτικά αναβαθμισμένων. Με τον τρόπο αυτό θα επιμηνυνθεί η περίοδος εμπορίας, με όλες τις ευνοϊκές συνέπειες στην διανομή των προϊόντων. Επίσης θεωρούνται άμεσα πρωθυούμενες και οι ποικιλίες διπλής κατεύθυνσης των πορτοκαλιών.

Στα μανταρινοειδή πρωθυούνται ποικιλίες ή υβρίδια αναγνωρισμένης αξίας που ζητούνται στις διεθνείς αγορές, τα οποία θα παράγονται σε περιοχές που ενδείκνυται η καλλιέργεια τους και υπάρχει σχετική καλλιεργητική εμπειρία.

Όσον αφορά τα λεμόνια, στόχος είναι η κλιμάκωση της παραγωγής μέσω της προώθησης ποικιλιών λεμονιών διπλής παραγωγής ώστε να επιτευχθεί η αύξηση της παραγωγής κυρίως κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Προηγείται η έγκριση και η εγκατάσταση πρωθυόμενων ποικιλιών στις περιοχές και στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται έντονα φαινόμενα εκφυλισμού ή φαινόμενα υποβάθμισης των ποιοτικών χαρακτηριστικών, βιολογικών μολύνσεων, τα οποία θα διαπιστώνονται πριν την έγκριση αναδιάρθρωσης από την αρμόδια Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών ενοτήτων.

Γενικά για τα εσπεριδοειδή είναι επιθυμητή η περαιτέρω προγραμματισμένη επέκταση μέσω των προγραμμάτων που ισχύουν κάθε φορά και πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

➤ **Πορτοκάλια**

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πρωθυούνται:

α) Οι πρώιμες ομφαλόφορες ποικιλίες πορτοκαλιάς NEW HALL και NAVEΛINA, που είναι ανθεκτικές στις ανεμόπληκτες περιοχές μπορούν να καλλιεργηθούν σε όλες τις πρώιμες ή ανεμόπληκτες περιοχές της ΠΔΕ. Η πρώιμη ποικιλία NAVEΛ RO 25 μπορεί να διαδοθεί όπως επίσης και η ποικιλία FISHER, κλώνος NAVEΛ.

β) Οι όψιμες ποικιλίες πορτοκαλιάς NAVEΛ α) NAVEΛATE στα υποκείμενα CITRUMELLOS και ιδιαίτερα το CITRUMELO 1452 και CITRUS VOLKAMERIANA β) LANE LATE στα υποκείμενα CITRUMELLOS σε μη παγετόπληκτες περιοχές καθώς επίσης και σε περιοχές που δεν υπάρχει το πρόβλημα της κοκκίωσης (granulation).

γ) Η όψιμη ποικιλία VALENCIA πρωθυείται με υποκείμενα CITRUMELLOS σε όλες τις περιοχές της Περιφέρειας.

δ) Συνεχίζεται η καλλιέργεια και η επέκταση της SKAGGS BONANZA με τη χρησιμοποίηση υποκειμένου CARRIZO CITRANGE ή CITRUS TAIWANICA σε όλες τις περιοχές που ήδη καλλιεργείται.

ε) Συνίσταται η επέκταση της ποικιλίας SALUSTIANA λόγω της διπλής κατεύθυνσης (νωπή κατανάλωση και χυμοποίηση) καθώς και της οψιμότερης παραγωγής σε σύγκριση με την W. NAVEΛ.

στ) Οι αιματόσαρκες ποικιλίες TAROCO και ΓΟΥΠΙΤΣΗΣ, συνεχίζουν να προτείνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στις περιοχές που ήδη καλλιεργούνται τα σαγκουίνια με υποκείμενα CITRUMELLOS.

➤ **Μανταρίνια**

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προωθούνται:

α) Οι υπερπρώιμες ποικιλίες της ομάδας των κλημεντίνων MARISOL (συγκομιδή από τέλη Σεπτεμβρίου) στα υποκείμενα CARRIZO CITRANGE, CITRUMELO 1452 και TANGELO ORLANDO και η CAFFIN στο υποκείμενο CITRUMELO 1452.

β) Οι πρώιμες ποικιλίες DE NULLES και SRA63, SRA89 και ΠΟΠΟΥ (συγκομιδή από τέλη Οκτωβρίου) στα υποκείμενα CARRIZO CITRANGE, CITRUMELO 1452 και TANGELO ORLANDO.

γ) Η ομάδα SATSUMA θεωρείται πρώιμη, και ειδικότερα οι κλώνοι CLASUELINA (Ισπανική επιλογή), MIYAGAWA WASE, OKITSU (συγκομιδή από τέλη Σεπτεμβρίου) σε περιοχές της Αιτωλοακαρνανίας και γενικά στις ψυχρότερες περιοχές, στα υποκείμενα CITRANGES και TANGELO ORLANDO.

δ) Το μανταρίνι NOVA, σε όλες τις περιοχές εσπεριδοκαλλιέργειας της χώρας, σε όλα τα υποκείμενα και κατά προτίμηση στο TANGELO ORLANDO και CITRUMELO SWINGLE.

ε) Τα όψιμα υβρίδια και ποικιλίες ENCORE, MINNEOLA, FORTUNE, PAGE και ORTANIQUE (MANDORA) σ' όλα τα υποκείμενα κατά προτίμηση στα υποκείμενα C.VOLKAMERIANA CITRUMELLOS και CITRUS TAIWANICA, κυρίως στο Νομό Ηλείας.

➤ **Λεμόνια**

α) Η ποικιλία ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ, όπου υπάρχει πρόβλημα κορυφοξήρας, σ' όλες τις κατάλληλες περιοχές της ΠΔΕ.

β) Η πρώιμη ποικιλία INDERDONATO στις παραλιακές ζώνες για συγκομιδές από τέλη Σεπτεμβρίου.

γ) Η ΜΑΓΛΗΝΗ, αν και δεν είναι ανθεκτική στην κορυφοξήρα παραμένει ως προωθούμενη λόγω της μεγάλης παραγωγικότητας, τους χυμώδεις καρπούς και τους ελάχιστους σπόρους που αυτή παρουσιάζει.

δ) Η ποικιλία EUREKA, ή κατά προτίμηση ο απογαμικός κλώνος EUREKA FROST, ευπαθής στην κορυφοξήρα με κύρια συγκομιδή άνοιξη-αρχές καλοκαιριού με υψηλή απόδοση σε χυμό.

ε) Η ποικιλία LISBON παρουσιάζει το ίδιο μειονέκτημα ευπάθειας στην κορυφοξήρα, είναι μονόφορη με συγκομιδή χειμώνα-άνοιξη. Η απόδοση σε χυμό είναι υψηλή, ενώ συνιστάται η εγκατάστασή τους (συμπεριλαμβανόμενη και η EUREKA) μόνο σε περιοχές χωρίς ισχυρούς τοπικούς ανέμους.

στ) Συνιστάται:

- η εισαγωγή της ποικιλίας ΛΑΠΗΘΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ως ανθεκτικής στην κορυφοξήρα και με πολύ καλή παραγωγή.
- Η ποικιλία NOUVEL ATHOS εμβολιασμένη πάνω στο C. VOLKAMERIANA αντέχει στις οριακά ψυχρότερες περιοχές της Χώρας μας, ως καταγόμενη εκ της Γεωργίας.
- Η καλοκαιρινή ποικιλία ZAMPETAKH με παρατεταμένη ολοχρονίς ανθοφορία στις κατάλληλες περιοχές όπου το σοβαρό πρόβλημα προσβολής από κορυφοξήρα είναι δευτερεύον.
- Οι όψιμες ποικιλίες ZIAGARA BIANCA και BAKALOY στις περιοχές όπου το πρόβλημα κορυφοξήρας είναι έντονο.

Για τις λεμονιές προτιμώνται γενικώς τα υποκείμενα της C. VOLKAMERIANA. Όπως ήδη αναφέρθηκε οι συνδυασμοί Νεραντζιάς / Λεμονιάς είναι ανθεκτικοί στην ίωση TRISTEZA, είτε με τον απευθείας εμβολιασμό, είτε με την περισσότερο ενδεδειγμένη μέθοδο «σάντουιτς» (Νεραντζιά Χ Πορτοκαλιά και κατόπιν Λεμονιά) και ιδιαίτερα σε περιοχές που έχουν ήδη υποστεί καταστροφές από παγετό.

➤ **Γκρεπ – φρούτ**

Οι έγχρωμες ποικιλίες RED BLUSH και ιδιαίτερα STAR RUBY στο Νομό Ηλείας και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία και ενδείκνυνται σύμφωνα με τις κατά τόπους αρμόδιες Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

Επίσης οι λευκόσαρκες άσπερμες και ιδιαίτερα η ποικιλία MARCH SEEDLESS στις ίδιες ως άνω περιοχές.

➤ **Κούμ – κουάτ**

Στις κατάλληλες περιοχές των Νομών Αχαΐας και Ηλείας καθώς και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία και ενδείκνυνται σύμφωνα με τις κατά τόπους αρμόδιες Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων.

➤ **Κιτριά**

Στις κατάλληλες περιοχές των Νομών Αχαΐας και Ηλείας καθώς και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία.

➤ **Περγαμόντο**

Στις κατάλληλες περιοχές των Νομών Αχαΐας και Ηλείας καθώς και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία.

➤ **Φράπα**

Στις κατάλληλες περιοχές του Νομών Αχαΐας και Ηλείας καθώς και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία.

2. Ελιά

Σύμφωνα με το ΥΠΑΑΤ η καλλιέργεια της Ελιάς είναι προωθούμενη ως είδος. Η καλλιέργεια της ελιάς προωθείται μόνο με κανονική φύτευση και με ελληνικές ποικιλίες, οι οποίες προσαρμόζονται στις εδαφοκλιματικές συνθήκες κάθε περιοχής.

Στόχος πρέπει να είναι:

- ο η διατήρηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων
- ο η στήριξη και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων μεταποιητικών επιχειρήσεων με δυνατότητες ιχνηλάτησης των προϊόντων, ανάπτυξη συστημάτων αυτοελέγχου και πιστοποίηση (IPM, ΠΟΠ, ΠΓΕ).
- ο Διαφήμιση των προϊόντων της ελιάς
- ο Διατήρηση και επέκταση της ποικιλίας ΚΑΛΑΜΩΝ

3. Μηλιά

Η μηλιά είναι δένδρο μάλλον των ψυχρών και υγρών περιοχών. Απαιτεί δροσερό καλοκαίρι (μέγιστη μέχρι 29 οC) ενώ αντέχει στις χαμηλές θερμοκρασίες μέχρι -40οC. Οι χαμηλές θερμοκρασίες είναι απαραίτητες για την διακοπή του λήθαργου των οφθαλμών της και το δροσερό καλοκαίρι απαραίτητη προϋπόθεση για την παραγωγή μήλων υψηλής ποιότητας. Στην

Ποικιλίες που προτείνονται:

- α) Από την ομάδα RED DELICIOUS οι κλώνοι SCARLET SPUR, RED CHIEF, OREGON SPUR, STARKING, STARKCRIMSON, TOPRED, σε ημιορεινές και ορεινές αρδευόμενες περιοχές.
 - β) Από την ομάδα GOLDEN DELICIOUS, οι κλώνοι REINDERS και GOLDEN
 - γ) Από τις τριπλοειδείς ποικιλίες, οι ποικιλίες JONAGOLD και JONAGORED με επικονιαστές δύο διπλοειδείς ποικιλίες για κανονική γονιμοποίηση στις ημιορεινές και ορεινές αρδευόμενες περιοχές.
 - δ) Από τις πρώιμες ποικιλίες η ποικιλία GALA και ιδιαίτερα οι κόκκινες μεταλλαγές της MONDIAL GALA, PACIFIC GALA, GALAXY και SINGHA.
- Επίσης η ποικιλία OZARK GOLD.
- ε) Από τις όψιμες ποικιλίες η ποικιλία FUJI και ιδιαίτερα οι κόκκινες μεταλλαγές της FUJI RED, NAGAFU 12, KIKU 8. Επίσης η ποικιλία PINK LADY σε ημιορεινές περιοχές.
 - στ) Η ποικιλία GRANNY SMITH σε πεδινές περιοχές.
 - ζ) Η ελληνική ποικιλία ΦΙΡΙΚΙ στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές.

4. Αχλαδιά

Η αχλαδιά απαιτεί ξηρό και θερμό καλοκαίρι αλλά αρκετό νερό για άρδευση. Το ξερό θέρος είναι πρωταρχικής σημασίας παράγοντας για τον περιορισμό της εξάπλωσης του βακτηριακού καψίματος.

Από τις πρώιμες ποικιλίες προτείνονται οι ΚΟΝΤΟΥΛΕΣ.

Από τις καλοκαιρινές η ποικιλία ΚΡΥΣΤΑΛΛΙ (Τσακωνική) και η B.C. WILLIAMS (με ενδιάμεσο εμβολιασμό).

Από τις φθινοπωρινές οι: ABATE FETEL (με ενδιάμεσο εμβολιασμό), CASCADE, HIGHLAND, HARROW SWEET, PACKHAMS TRIUMPH, CONFERENCE (σε παραλίμνιες και ημιορεινές περιοχές).

5. Κυδωνιά

Η κυδωνιά δεν απαιτεί πολλές ώρες χαμηλών θερμοκρασιών για να διακοπεί ο λήθαργος και να αναπτυχθούν κανονικά οι οφθαλμοί της, γι' αυτό καλλιεργείται και σε ζεστότερα κλίματα από ό,τι η μηλιά και η αχλαδιά. Η κυδωνιά ανέχεται καλά τα υγρά εδάφη αλλά η καλύτερη παραγωγή δεν παίρνεται σ' αυτά τα εδάφη. Ο ριζικό της σύστημα είναι επιπόλαιο οπότε μπορεί να αξιοποιήσει εδάφη από βαθιά μέχρι πολύ αβαθή, αρκεί να στραγγίζουν ικανοποιητικά και να μην είναι αλκαλικά.

Στις περιοχές με τις κατάλληλες εδαφοκλιματικές συνθήκες προωθούνται οι ποικιλίες κυδωνιάς Γίγας της Βοσνίας, Ι.Φ.Δ. 11118, Ι.Φ.Δ.11120, Ι.Φ.Δ.11126, Ι.Φ.Δ.11146 και η ανεκτική στο βακτηριακό κάψιμο Ι.Φ.Δ.11133.

6. Καρυδιά

Η καρυδιά είναι ευαίσθητη τόσο στις χαμηλές όσο και στις ψηλές θερμοκρασίες. Οι ψηλές καλοκαιρινές θερμοκρασίες προκαλούν εγκαύματα στο περικάρπιο.

Οι περισσότερες ποικιλίες καρυδιάς δεν είναι ανθεκτικές στις υπερβολικά χαμηλές χειμωνιάτικες θερμοκρασίες.

Οι ανοιξιότικοι παγετοί προκαλούν ζημιές κυρίως στις ορεινές περιοχές, όπου θα πρέπει να επιλέγονται τοποθεσίες απαλλαγμένες από παγετούς, ή να χρησιμοποιούνται όψιμες ποικιλίες, που βλαστάνουν μετά την παρέλευση των παγετών.

Ποικιλίες που προωθούνται σύμφωνα με το ΥΠΑΑΤ:

Βασικά οι ποικιλίες: α) GUSTINE (πλαγιόκαρπη, πρώιμης βλάστησης) με επικονιαστή είτε την AMIGO είτε την PEDRO. β) VIVA (πλαγιόκαρπη, κανονικής εποχής βλάστησης) με τους ίδιους, ως ανωτέρω

επικονιαστές. γ) CHANDLER (πλαγιόκαρπη, κανονικής εποχής βλάστησης) με πρώτο επικονιαστή την FRANQUETTE και δεύτερο ταυτόχρονα την RONDE DE MONTIGNAC ή την MEYLANNAISE. δ) HARTLEY (με πολύ μικρή πλαγιόκαρπια κανονικής εποχής βλάστησης) με επικονιαστή FRAANQUETTE. ε) FRANQUETTE (ακρόκαρπη, όψιμη για ορεινές περιοχές) και με επικονιαστές είτε την RONDE DE MONTIGNAC ή την MEYLANNAISE. Ποσοστό επικονιαστών στη βασική ποικιλίας 6%.

7. Καστανιά

Η καστανιά ευδοκιμεί καλύτερα σε εδάφη αμμώδη ή αμμοπηλώδη και με καλή αποστράγγιση. Το έδαφος πρέπει να είναι όξινο έως ουδέτερο με pH κατά προτίμηση από 4.5 έως 6.5 και σχεδόν απαλλαγμένο ασβεστίου (επιτρεπτό ποσοστό ολικού ασβεστίου μέχρι 2%). Σε αμμώδη εδάφη χαμηλής γονιμότητας, η οργανική ουσία πρέπει να αυξάνεται με τη χρησιμοποίηση αζωτούχων φυτών (χλωρά λίπανση).

Πρωθείται κάθε ποικιλία, η οποία κρίνεται από την αρμόδια Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνοτροφίας των ΠΕ, σαν κατάλληλη για τις τοπικές συνθήκες κάθε περιοχής, η οποία δεν παρουσιάζει σοβαρό πρόβλημα προσβολής από τον μύκητα ENDOTHIA PARASITICA.

8. Αμυγδαλιά

Παλιότερα οι αμυγδαλεώνες στη χώρα μας δεν αρδεύονταν. Γρήγορα όμως διαπιστώθηκε ότι η αμυγδαλιά αντιδρά θετικά στο νερό, τόσο σε ζωηρότητα δένδρου όσο και σε αύξηση της παραγωγής, με αποτέλεσμα σήμερα οι αμυγδαλεώνες, σχεδόν στο σύνολο τους, να είναι αρδευόμενοι.

Ποικιλίες:

Ποικιλίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην ΠΔΕ είναι οι Ferragnes, Ferraduel, Truoito, Texas, Lauranne και Ρέτσου.

9. Βερικοκιά

Η βερικοκιά ευδοκιμεί σε εδάφη βαθιά, γόνιμα και καλώς αποστραγγιζόμενα. Πρέπει να αποφεύγονται τα αβαθή συνεκτικά και με υψηλή συγκέντρωση σε άλατα γιατί η βερικοκιά είναι πολύ ευαίσθητη σε αυτά.

Η βερικοκιά είναι δένδρο επιπολαιόρριζο και γι' αυτό έχει αυξημένες ανάγκες σε νερό.

Ποικιλίες που προτείνονται στην ΠΔΕ:

Σε περιοχές κατά το δυνατό μειωμένου κινδύνου μόλυνσης από την ίωση SHARKA, με δενδρύλλια από φυτώρια που διαθέτουν υγιές πολλαπλασιαστικό υλικό και με συνεχή προστασία από προσβολές αφίδων.

α) Η ποικιλία ΥΠΕΡΠΡΩΙΜΟ ΠΟΡΟΥ στις θερμότερες μη παγετόπληκτες και αποδεδειγμένα κατάλληλες περιοχές.

β) Οι ποικιλίες ΠΡΩΙΜΟ ΤΙΡΥΝΘΟΣ, NINFA, ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, στις κατάλληλες περιοχές.

γ) Η ποικιλία ΜΠΕΜΠΕΚΟΥ σε ξηροθερμικές μη παγετόπληκτες περιοχές με περιορισμένες βροχοπτώσεις κατά την περίοδο της άνθησης και μόνο ύστερα από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας.

δ) Η ποικιλία ΠΕΛΛΑ στις κατάλληλες μη παγετόπληκτες περιοχές των Νομών Ημαθίας, Πέλλας και Χαλκιδικής.

ε) Οι νέες ανθεκτικές στην ίωση Sharka επιλογές του Ινστιτούτου Φυλλοβόλων Δένδρων Νάουσας, ΝΟΣΤΟΣ, ΝΗΡΗΙΣ και ΝΙΟΒΗ σε κατάλληλες περιοχές όλης της χώρας.

10. Κερασιά

Προτεινόμενες ποικιλίες στην ΠΔΕ:

Σε πρώιμες περιοχές, σε περιοχές με υψόμετρο κάτω των 300 μ. και σε ημιορεινές περιοχές με μεσημβρινή έκθεση, συνιστούνται οι πρώιμες ποικιλίες, κατά διαδοχική εποχή ωρίμανσης, PRECOCE BERNARD, BIGARREAU BURLAT και LARIAN, που σταυρεπικονιάζονται μεταξύ τους και αφήνεται στην κρίση των παραγωγών να επιλέξουν τους κατάλληλους συνδυασμούς.

Σε όλες τις ημιορεινές και ορεινές περιοχές με υψόμετρο μέχρι 600 μ. συνιστούνται οι ποικιλίες, κατά διαδοχική εποχή ωρίμανσης, LARIAN, ΤΡΑΓΑΝΑ ΕΔΕΣΣΗΣ, BIGARREAU STARK HARDY GIANT, BIGARREAU VAN, VOGUE, LAPIN, FEROVIA και GERMERSDORFER. Οι παραπάνω ποικιλίες πλην της GERMERSDORFER σταυρεπικονιάζονται μεταξύ τους και αφήνεται στην κρίση των παραγωγών να επιλέξουν τους κατάλληλους συνδυασμούς. Η GERMERSDORFER σταυρεπικονιάζεται με τις ποικιλίες ΤΡΑΓΑΝΑ ΕΔΕΣΣΗΣ και ΜΠΑΚΙΡΤΖΕΪΚΑ.

Σε περιοχές που κατά την περίοδο της ανθοφορίας επικρατούν ιδιάζουσες καιρικές συνθήκες (πνοή ανέμων, βροχοπτώσεις, χαμηλές θερμοκρασίες κ.λ.π.) που δυσχεραίνουν την επικονίαση, προτείνεται η χρησιμοποίηση των αυτογόνιμων ποικιλιών SUNBURST και LAPINS.

11. Δαμασκηνιά

Ποικιλίες:

Απαραίτητη προϋπόθεση η χρήση υγιούς φυτωριακού υλικού απαλλαγμένου από ιώσεις και ιδιαίτερα της "SHARKA" και επιπλέον για τις λαπωνικού τύπου δαμασκηνίες και από τα μυκοπλάσματα. Πρωθείται στις κατάλληλες περιοχές.

α) Επιτραπέζια:

- Οι Ευρωπαϊκές ποικιλίες WASHINGTON, PRESIDENT και STANLEY που αλληλοεπικονιάζονται και είναι σχετικά ανθεκτικές στην ίωση "SHARKA".
- Οι Ιαπωνικές ποικιλίες όλες σχεδόν είναι αυτόστειρες, γι' αυτό πρέπει να συνοδεύονται από τον επικονιαστή τους. Επιπλέον επειδή ανθίζουν από τις αρχές Μαρτίου, πρέπει να αποφεύγεται η φύτευση όπου έχουμε όψιμους ανοιξιτικούς παγετούς.
- AGELENO με επικονιαστή την SANTA ROSA & BLACK GOLD, SIMCA, FRIAR.
- CALITA με επικονιαστή SANTA ROSA ή την LARODA.
- LARODA με επικονιαστή SANTA ROSA.
- BLACK STAR με επικονιαστή SANTA ROSA & BLACK GOLD.
- FRIAR με επικονιαστή SANTA ROSA, LARODA.
- BLACK AMBER με επικονιαστή SANTA ROSA, FRIAR.
- BLACK GOLD, T.C.SUN και OCTOBER SUN με επικονιαστές τις ANGELENO, BLACK DIAMOND
- BLACK DIAMOND, BLACK BEAUTY και FORTUNE με επικονιαστή την ANGELENO, BLACK GOLD, FRIAR.

β) Αποξηραινόμενα:

Η ποικιλία ΣΚΟΠΕΛΟΥ (AGEN) ή PRUNE D' ENTE 707 και η ANNA SPATH με επικονιαστή την ποικιλία STANLEY.

12. Ροδακινιά και νεκταρινιά

Η ροδακινιά είναι δένδρο απαιτητικό σε νερό σε όλη τη βλαστική περίοδο, κυρίως όμως από την περίοδο σκλήρυνσης του πυρήνα μέχρι της ωρίμανσης του καρπού.

Πρωθείται στις κατάλληλες περιοχές της ΠΔΕ με τη σύμφωνη γνώμη από τις κατά τόπους Δ/σεις Αγροτικής Ανάπτυξης.

α) Επιτραπέζια ροδάκινα

- Από τις πρώιμες ποικιλίες προωθούνται οι EARLY MAY CREST, FRANCOISE, EARLY CREST, QUEEN CREST, RICH MAY, MAY CREST, SPRING CREST, SPRING BELLE.
- Από τις μεσοπρώιμες ποικιλίες προωθούνται οι RUBY RICH, JUNE GOLD, RED HAVEN, RICH LADY, ROYAL CLORY, MARIA BIANCA, VISTA RICH, SUN CLOUD, SUMMER RICH, SUN CREST.
- Από τις όψιμες ποικιλίες προωθούνται οι ELEGANT LADY, JULY LADY, SYMPHONIE, FAYETTE, SUMMER LADY, O' HENRY, GLADYS, FLAMINIA, ΙΦΔ-14.

β) Συμπύρηνα ροδάκινα

- Από τις πρώιμες ποικιλίες προωθούνται οι ROMEA, CATHERINA, FORTUNA, LOADEL, Ι.Φ.Δ-A37.
- Από τις μεσοπρώιμες ποικιλίες προωθούνται οι Ι.Φ.Δ-IB42.
- Από τις όψιμες ποικιλίες προωθούνται οι EVERTS, Ι.Φ.Δ-E45.

Το υποκείμενο για όλα τα παραπάνω μπορεί να είναι το σπορόφυτο ροδακινιάς, όταν πρόκειται για μέσης σύστασης-γόνιμα αρδεύόμενα εδάφη ή το αμυγδαλοροδάκινο GF677 όταν πρόκειται για ασβεστούχα εδάφη ή για περιπτώσεις επαναφυτεύσεων.

γ) Νεκταρινιά

- Από τις πρώιμες ποικιλίες προωθούνται οι ROSE DIAMOND, ADRIANA, BIG BANG, RITA STAR.
- Από τις μεσοπρώιμες προωθούνται οι ποικιλίες BIG TOP, AURELIO GRAND, MAY GRAND, CALTESSE 2000, SUN FREE, SPRING RED, FIREBLIGHT, STARK SUN GLO.
- Από τις όψιμες προωθούνται οι ποικιλίες STARK RED GOLD, FANTASIA, VENUS, ORION, Ι.Φ.Δ-ΒΠ, MORSIANI 90, CALIFORNIA, TASTY FREE.

13. Αμπελοειδή

Η καλύτερη ανάπτυξη του αμπελιού επιτυγχάνεται σε περιοχές με παρατεταμένο ζεστό, ξηρό καλοκαίρι και με δροσερό χειμώνα. Οι περιοχές με υγρό καλοκαίρι είναι ακατάλληλες για την καλλιέργεια του αμπελιού, γιατί προσβάλλεται από μυκητολογικές ασθένειες. Αλλά και οι περιοχές με πολύ ψυχρό χειμώνα είναι ακατάλληλες, γιατί το αμπέλι παθαίνει ζημιές από τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες.

Όσον αφορά το αμπέλι προωθούνται (κατά κατηγορία χρήσης) οι ποικιλίες που περιλαμβάνονται στην Υπουργική Απόφαση με αριθ. πρωτ. 336045/16-11-2007 «περί ταξινόμησης ποικιλιών αμπέλου», όπως κάθε φορά ισχύει.

α) Οι οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου διέπονται από την ΚΟΑ του αμπελοοινικού τομέα [Καν (ΕΚ) 479/2008] σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η επέκταση αμπελοκαλλιέργειας οινοποιήσιμων ποικιλιών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015 (άρθρο 90), εκτός των παρεκκλίσεων που προβλέπονται από τον εν λόγω κανονισμό και εφόσον οι φυτεύσεις πραγματοποιούνται με δικαίωμα φύτευσης σύμφωνα με τις ισχύουσες Κοινοτικές και Εθνικές διατάξεις.

β) Οι επιτραπέζιες ποικιλίες αμπέλου διέπονται από την ΚΟΑ των οπωροκηπευτικών [Καν (ΕΚ) 1182/2007] και δεν υπόκεινται στους περιορισμούς των οινοποιήσιμων ποικιλιών όσον αφορά τη φύτευση. Για την

επιλογή της επιτραπέζιας ποικιλίας θα πρέπει περαιτέρω να λαμβάνεται υπόψη και η εμπορική αξία των προϊόντων σε συνδυασμό με την επιμήκυνση του χρόνου συγκομιδής.

14. Κηπευτικά

1. Τομάτα υπό κάλυψη. Ποικιλίες και υβρίδια κατάλληλα για την εσωτερική και εξωτερική αγορά.
2. Αγγούρια υπό κάλυψη. Οι βελτιωμένες ποικιλίες και κυρίως εκλεκτά υβρίδια που έχουν δοκιμασθεί και αποδεδειγμένα ευδοκιμούν στις καιρικές συνθήκες της ΠΔΕ.
3. Φράουλα υπό κάλυψη. Οι κατάλληλες ποικιλίες για νωπή κατανάλωση.
4. Λοιπά κηπευτικά υπό κάλυψη. Οι βελτιωμένες γενικά ποικιλίες και υβρίδια μελιτζάνας, πιπεριάς, πεπονιού, καρπουζιού, μαρουλιού, κολοκυθίου καθώς και για φασολάκια, και φυλλώδη λαχανικά (πράσινες σαλάτες, σαλάτες διαφόρων χρωμάτων, ICEBERG κ.λ.π.)
5. Τομάτα υπαίθρου. Οι κατάλληλες ποικιλίες και υβρίδια, εφόσον εφαρμόζεται ειδική καλλιεργητική τεχνική με στόχο την πρωίμηση ή οψίμηση της παραγωγής.
6. Φράουλα υπαίθρου. Προωθούνται οι κατάλληλες ποικιλίες για νωπή κατανάλωση και μεταποίηση.
7. Σπαράγγια υπαίθρου. Οι γνωστές ποικιλίες και υβρίδια στις προσφερόμενες για την καλλιέργεια αμμώδεις κυρίως περιοχές της Περιφέρειας.
8. Πατάτα. Κάθε ποικιλία που κρίνεται κατάλληλη για τις τοπικές εδαφοκλιματικές συνθήκες.
9. Λοιπά κηπευτικά υπαίθρου για μεταποίηση. Αγκινάρα, αρακάς, τοματοπιπεριά, πιπεριά, κουνουπίδι, μελιτζάνα, λάχανο, φασολάκι, τομάτα, μπάμια, αγγουράκι, σπανάκι και φυλλώδη λαχανικά στις προσφερόμενες για καλλιέργεια περιοχές της Περιφέρειας.
10. Μανιτάρια. Τα καλλιεργούμενα μανιτάρια των βασιδιομυκήτων των γενών AGARICUS BISPOROUS, AGARICUS BITORQUIS, PLEUROTUS SP., LENDINUS EDODES (κινέζικο), AGROCYBE AEGERYTA, ο ασκομύκητας TRUFFLES στις περιοχές με τις κατάλληλες εδαφοκλιματικές συνθήκες.
11. Γενικά. Για όλα τα κηπευτικά, προωθούνται οι εκλεκτές ποικιλίες και υβρίδια στα οποία εφαρμόζεται καλλιεργητική τεχνική με σκοπό την πρωίμηση ή οψίμηση της παραγωγής καλύπτοντας την αγορά-στόχο.

15. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας

Στην Π. Δ. Ε. μπορούν να καλλιεργηθούν:

- χειμερινά σιτηρά (σιτάρι, κριθάρι, βρώμη και σίκαλη),
- αραβόσιτος,
- ψυχανθή χορτοδοτικά φυτά (π.χ. μηδική και τριφύλλια),
- ρύζι,
- σόργο,
- βαμβάκι,
- καπνός,
- βίκος,
- μπιζέλι,
- ρεβύθια,
- φακίες,
- φασόλια,
- κουκιά,
- λαθούρι,
- σουσάμι,
- ηλίανθος,
- αγρωστώδη χορτοδοτικά,
- κλωστικά φυτά,
- κτηνοτροφικά ψυχανθή για καρπό.

Κτηνοτροφικό ρεβίθι (*Cicer arietinum* L.)

Εποχή σποράς:

Συνιστάται κυρίως η φθινοπωρινή σπορά (Νοέμβριο) και έπεται η ανοιξιάτικη (Μάρτιο)

Μηχανολογικός εξοπλισμός: χρησιμοποιείται η σπαρτική και η θεριζοαλωνιστική του σιταριού

Βίκος (*Vicia sativa* L.)

Εποχή σποράς:

Συνιστάται κυρίως η φθινοπωρινή σπορά (Νοέμβριο) και έπεται η ανοιξιάτικη (τέλη Φεβρουαρίου με αρχές Μαρτίου)

Μηχανολογικός εξοπλισμός: απαιτείται ο ίδιος μηχανολογικός εξοπλισμός με την καλλιέργεια των σιτηρών

Κτηνοτροφικό κουκί (*Vicia faba* L.)

Εποχή σποράς:

Συνιστάται κυρίως η φθινοπωρινή σπορά (Νοέμβριο) και έπεται η ανοιξιάτικη (Φεβρουάριο - Μάρτιο)

Μηχανολογικός εξοπλισμός: χρησιμοποιείται η σπαρτική και η θεριζοαλωνιστική του σιταριού

Κτηνοτροφικό μπιζέλι (*Pisum sativum* L.)

Εποχή σποράς:

Συνιστάται κυρίως η φθινοπωρινή σπορά (Νοέμβριο) και έπεται η ανοιξιάτικη (Φεβρουάριο - Μάρτιο)

Χρησιμοποιούμενη ποικιλία: Όλυμπος

Μηχανολογικός εξοπλισμός: χρησιμοποιείται η σπαρτική και η θεριζοαλωνιστική του σιταριού

Πέροκο (*Brassica napus*)

Εποχή σποράς:

α) Η φθινοπωρινή σπορά γίνεται νωρίς στα τέλη Σεπτεμβρίου και καλύπτει τις ανάγκες των ζώων (βοοειδών, αιγοπροβάτων) σε χλωρό χόρτο ή ενσίρωμα τους χειμερινούς μήνες, μέχρι τον Μάρτιο. Αμέσως μετά τη σπορά το πέροκο χρειάζεται πότισμα για να φυτρώσει και επιπλέον ένα με δύο ποτίσματα τον Οκτώβριο. Εφόσον η σπορά και τα ποτίσματα γίνουν έγκαιρα, η πρώτη κοπή γίνεται στα μέσα-τέλος Νοεμβρίου και η δεύτερη αργά τον Μάρτιο του επομένου έτους.

β) Η ανοιξιάτικη σπορά γίνεται στα μέσα του Μαρτίου σε αρδευόμενα χωράφια και έχει μεγάλες απαιτήσεις σε νερό. Στην ανοιξιάτικη σπορά η καλλιέργεια του πέρκου καλύπτει τις ανάγκες των ζώων σε χλωρό χόρτο κατά τους θερινούς μήνες Ιούλιο- Αύγουστο τότε που λόγω των υψηλών θερμοκρασιών και της ξηρασίας πέφτει σημαντικά η παραγωγικότητα των βοσκών και λειμώνων. Εφόσον η σπορά και τα ποτίσματα γίνουν έγκαιρα η πρώτη κοπή γίνεται στα μέσα-τέλη Ιουνίου και η δεύτερη ένα μήνα μετά. Η ανοιξιάτικη σπορά έχει μεγαλύτερο κόστος καλλιέργειας από την φθινοπωρινή σπορά και το πρόβλημα των ζιζανίων είναι μεγαλύτερο.

Χρησιμοποιούμενη ποικιλία: χρησιμοποιήθηκαν στα τρία χρόνια του προγράμματος οι ποικιλίες Delton, Emerald και Paco

Εναλλακτικές καλλιέργειες

1. Ακτινίδιο

Πρωθούνται οι ποικιλίες ακτινιδιάς HAYWARD και ιδιαίτερα η επιλογή CHICO καθώς και η ελληνική ποικιλία «Τσεχελίδης», με την κατάλληλη σχέση και χωροταξική εγκατάσταση των επικονιαστών τους (άρρενα) στις κατάλληλες τοποθεσίες του νομού Αιτωλοακαρνανίας καθώς και σε άλλες περιοχές όπου υπάρχει καλλιεργητική εμπειρία και ενδείκνυνται σύμφωνα με τις κατά τόπους αρμόδιες Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων.

2. Λωτός

Ο λωτός ευδοκίμει σε ευρεία ποικιλία εδαφών, αλλά ως πιο κατάλληλα θεωρούνται τα προσχωματικά, βαθιά, πλούσια σε οργανική ουσία και με καλή αποστράγγιση εδάφη.

Έχει ανάγκη από πότισμα σε περιοχές με πολύ ξηρά καλοκαίρια.

Πρωθείται κάθε ποικιλία που δοκιμάστηκε στις τοπικές συνθήκες και κρίνεται κατάλληλη από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Δ/σεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων.

3. Πεκάν

Το Πεκάν χρειάζεται μια μακρά, χωρίς παγετούς, βλαστική περίοδο με ζεστές μέρες και θερμές νύχτες, για να ωριμάσει τους καρπούς του.

Ευδοκίμει σε εδάφη προσχωματικά, βαθιά, με καλή αποστράγγιση και αερισμό και απαλλαγμένα από σκληρά αδιαπέραστα υπεδάφη. Δεν ανέχεται αλατούχα ή πολύ αλκαλικά εδάφη. Το pH του εδάφους πρέπει να είναι περίπου 6.5.

Το Πεκάν είναι φυτό απαιτητικό σε νερό και χρειάζεται συχνά ποτίσματα από νωρίς την άνοιξη μέχρι τέλη φθινοπώρου.

Ποικιλίες:

Πρωθούνται οι ποικιλίες PAWNE, CHOCTAW, WESTERN, DESIRABLE και DELMAS. Η ανωτέρω καλλιέργεια αντέχει και σε βορειότερες περιοχές με ψυχρότερο σχετικώς κλίμα, όχι όμως σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 400 μέτρων από τη στάθμη της θάλασσας.

4. Η Ροδιά

Η ροδιά ευδοκίμει σε θερμές περιοχές με εύκρατο μέχρι υποτροπικό κλίμα, αντέχει όμως και σε ημιορεινές περιοχές εφόσον δεν συμβαίνουν ανοιξιάτικοι και χειμερινοί παγετοί. Τα καλύτερης ποιότητας ρόδια παράγονται σε περιοχές με ήπιους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Η υψηλή θερμοκρασία του καλοκαιριού ευνοεί την ωρίμανση των καρπών οι οποίοι παίρνουν καλό κόκκινο χρωματισμό και έχουν καλή γεύση. Δεν ανέχεται περιοχές με ομίχλες και ψυχρούς ανέμους.

Πρωθούμενες ποικιλίες

Οι ποικιλίες WONDERFUL, Ι.Φ.Δ. 11006, Ι.Φ.Δ. 11021 και Ι.Φ.Δ. 1010 στις κατάλληλες περιοχές με βάση την καταλληλότητα των εδαφοκλιματικών συνθηκών.

5. Βατόμουρα - Μύρτιλα (μπλούμπερρυ)

Στην ΠΔΕ τα είδη αυτά μπορούν να καλλιεργηθούν σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές, που άλλες καλλιέργειες δεν ευδοκιμούν και να συμβάλουν στην αξιοποίηση αυτών.

Ως φυτό, το βατόμουρο, ευδοκίμει στην Ευρώπη και το γένος *Eubatus* περιλαμβάνει πολλά είδη που προέρχονται από φυσικές διασταυρώσεις γεγονός που κάνει δύσκολη την ταξινόμησή τους. Υπάρχουν φυτά και έρποντα και ορθόκλαδα, και αειθαλή και φυλλοβόλα.

Κατά την εγκατάσταση μίας φυτείας βατόμουρων πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες με κυριότερο αυτόν της εξασφαλισμένης, κατά το δυνατόν, διάθεσης του παραγόμενου προϊόντος στην αγορά.

Το μπλούμπερρυ είναι ένας θάμνος με ύψος 1,5-1,8 μέτρα ο οποίος προτιμά περιοχές με μεγάλη ηλιοφάνεια, αλλά μπορεί να ανεχθεί και την μερική σκίαση. Η επικονίαση των ανθέων του μύρτιλλου, εξασφαλίζεται με τα έντομα και κυρίως με τις μέλισσες. Το μύρτιλλο φύτευται σε μία μεγάλη ποικιλία κλίματος. Το φυτό αυτό είναι ανθεκτικό πολύ στο ψύχος, μπορεί να επιζήσει σε θερμοκρασίες -28oC ή και χαμηλότερες ακόμη.

Ποικιλίες

Σε όλες τις κατάλληλες περιοχές της χώρας και μετά από την σύμφωνη γνώμη των Δ/νσεων Αγροτικής Ανάπτυξης με βάση την καταλληλότητα των εδαφοκλιματικών συνθηκών, προωθούνται οι ποικιλίες των ειδών *RUBUS FRUTICOSUS*, *URSINUS FRUTICOSUS*, *DAEUS OCCIDENTALIS*, *RUBUS IDAEUS*, *VACCINIUM CORYMBOSUM*, *VACCINIUM MYRTILLUS* και *RIBES SATIVUM* καθώς και οι υβριδικές μορφές τους.

6. Τρούφα

Η τρούφα είναι ένα μανιτάρι, που μεγαλώνει κάτω από το έδαφος (5-30 cm), συμβιώνοντας με το ριζικό σύστημα ορισμένων δένδρων. Το άρωμά της είναι θεσπέσιο, καταναλώνεται σαν έδεσμα αλλά κυρίως είναι γνωστή για τις φαρμακευτικές και αφροδισιακές της ιδιότητες. Το μέγεθός της ποικίλλει και η ωρίμανσή της προκύπτει σε διαφορετικές εποχές του χρόνου.

Η καλλιέργειά της είναι **τελείως φυσική** (ούτε καν βιολογική) και κινείται σε 4 άξονες:

- Απαιτεί το ελάχιστο νερό, που θα χρειαζόταν οποιαδήποτε καλλιέργεια.
- Δεν χρειάζεται λιπάσματα.
- Απαγορεύεται η χρήση φυτοφαρμάκων και μυκητοκτόνων, αφού αυτό που στην ουσία καλλιεργούμε είναι ένας μύκητας.
- Σε αντίθεση με τις άλλες καλλιέργειες, η καλλιέργεια της τρούφας, δεν απαιτεί την παρουσία του καλλιεργητή, ο οποίος μπορεί να ασχολείται με την φυτεία του, όποτε αυτός ευκαιρεί.

ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΤΡΟΥΦΑΣ

A) TUBER BORCHII. Λευκή τρούφα. Η πιο φθηνή – εμπορικά – τρούφα, έχει ωραίο, απαλό άρωμα και νερά λευκά-ανοικτό καφέ

B) TUBER AESTIVUM. Μαύρη καλοκαιρινή τρούφα. Αρκετά σκληρή ποικιλία, ευπροσάρμοστη σε διάφορες κλιματολογικές συνθήκες.

Γ) TUBER UNCINATUM. Φθινοπωρινή μαύρη τρούφα. Θεωρείται αδελφικό είδος της aestivum, μόνο που ωριμάζει αργότερα.

Δ) TUBER MELANOSPORUM. Χειμωνιάτικη μαύρη τρούφα. Η ακριβότερη ποικιλία τρούφας, από τις καλλιεργούμενες.

Ε) TUBER BRUMALE. Χειμωνιάτικη μαύρη τρούφα. Χαμηλότερης εμπορικής αξίας από την μελανόσπορη, γι' αυτό και ανακατεύεται με αυτήν.

ΣΤ) TUBER MAGNATUM. Η μόνη τρούφα, της οποίας δεν έχει επιτευχθεί η καλλιέργεια (όχι με πλήρη επιτυχία, τουλάχιστον).

7. Το Ιπποφαές

Το ιπποφαές είναι ένα είδος που καλλιεργείται για την παραγωγή καρπών από δεκαετίες στην Ευρώπη και την Ασία αλλά και ως φυτό για την προστασία των επικλινών εδαφών από τη διάβρωση, όπως και ως καλλωπιστικό φυτό. Κατά την τελευταία δεκαετία έχει εκδηλωθεί μία πραγματική λατρεία για το ιπποφαές, του οποίου η καλλιέργεια άρχισε να εντατικοποιείται σε πολλές χώρες.

Είναι ένα από τα ελάχιστα είδη φυτών του οποίου χρησιμοποιούνται όλα τα μέρη, όπως είναι: οι καρποί, τα φύλλα, ο φλοιός, οι βλαστοί, οι σπόροι, το ξύλο και το ριζικό του σύστημα.

Οι χρήσεις του ιπποφαούς είναι πολυάριθμες και τις κυριότερες συνοπτικά μπορούμε να τις κατατάξουμε στις εξής κατηγορίες:

α) *Ως τρόφιμο και ζωοτροφή*: Οι χρήσεις του σαν τρόφιμο είναι οι εξής:

- Παραγωγή χυμών. Οι χυμοί αυτοί είναι πολύ πλούσιοι σε βιταμίνες, έχουν δε επίσης πολύ ωραία γεύση.
- Αλκοολούχα ποτά, όπως είναι διάφορα λικέρ, απεριτίφ, κρασιά, κλπ.
- Τα φύλλα, οι νεαροί βλαστοί και η πούλπα των καρπών μετά την επεξεργασία της, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν ζωοτροφή των αγροτικών ζώων.

β) *Σαν φαρμακευτικό φυτό*: Οι τοπικές εφαρμογές του ελαίου του ιπποφαούς, είναι κατάλληλες για την αντιμετώπιση των ερεθισμών του δέρματος, δερματίτιδων, εκζεμάτων κλπ.

8. Στέβια

Η Στέβια είναι σήμερα το πιο πολυσυζητημένο φυτό παγκοσμίως, που προκαλεί ραγδαίες ανακατατάξεις στην αγορά γλυκαντικών και ζάχαρης και δίκαια χαρακτηρίζεται σαν «το φυτό της νέας χιλιετίας».

Οι λόγοι για τους οποίους γίνεται ευρεία συζήτηση και απασχολεί τους διεθνείς Γεωπονικούς, Εμπορικούς, Επιχειρηματικούς κύκλους, αλλά και τους διεθνείς Ιατρικούς κύκλους, είναι οι θαυμαστές φυσικές ιδιότητες της. Είναι ένα ισχυρό γλυκαντικό της φύσης, 300 φορές πιο γλυκό από τη ζάχαρη, αλλά χωρίς καθόλου θερμίδες και είναι ασφαλές χωρίς ενδείξεις ανεπιθύμητης δράσης στον ανθρώπινο οργανισμό.

Συνακόλουθα αναδεικνύεται σε μια δυναμική καλλιέργεια, που ευδοκίμει στην Ελλάδα και προβάλλει σαν μια πολύ προσοδοφόρα εναλλακτική καλλιέργεια του Καπνού, των Ζαχαρότευτλων, του Βαμβακιού και άλλων καλλιεργειών με μεγάλες διεθνείς προοπτικές ζήτησης και κατανάλωσης.

Η παραγωγή της μοιάζει πολύ με εκείνη του καπνού, τόσο ως προς τις εδαφοκλιματικές συνθήκες και την περίοδο καλλιέργειας στο χωράφι, όσο και ως προς τις καλλιεργητικές πρακτικές.

Διαφέρει και πλεονεκτεί από τον καπνό: α) ως προς τι ότι έχει ανάγκη από λιγότερο νερό και β) ως προς τον τρόπο συλλογής, γιατί συλλέγεται με κοπή ολόκληρου του υπέργειου μέρους του φυτού μια φορά το χρόνο.

Όπως στον καπνό, έτσι και στην περίπτωση της στέβιας το χρήσιμο μέρος είναι τα φύλλα, με τη διαφορά όμως ότι τα φύλλα της στέβια εξάγεται η στεβιοσίδη (η ζάχαρη της στέβιας).

Η στέβια, αντίθετα από ότι ο καπνός, δεν χρειάζεται τόσο πολλή και εξειδικευμένη επεξεργασία και συντήρηση μετά την συλλογή.